

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0 2244 2070-73

เรื่อง สมัยประชุม
ผู้เรียบเรียง นายฉัตรชัย ศรีเมืองกาญจนา วิทยากรชำนาญการ
กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ
ออกอากาศ กุมภาพันธ์ 2561

สมัยประชุม หมายถึง ระยะเวลาการประชุมรัฐสภาที่ได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญว่าในปีหนึ่งรัฐสภาจะมีการประชุมกี่ครั้ง แต่ละครั้งมีระยะเวลาานานเท่าใด หลักการกำหนดสมัยประชุมได้มีการบัญญัติครั้งแรกไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2489 และยังคงถูกบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับต่อ ๆ มา จนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ 20 ของประเทศไทย ที่ได้มีการประกาศใช้เมื่อวันที่ 6 เมษายน 2560

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมเป็นครั้งแรกภายใน 15 วัน นับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ส่วนการทำงานของสภานั้น สภาไม่ได้ทำงานกันตลอดเวลาหรือตลอดทั้งปี หากแต่เป็นการทำงานกันเป็นสมัย ๆ เรียกว่า “สมัยประชุม” ซึ่งตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันกำหนดให้ในหนึ่งปี มีสมัยประชุมสามัญของรัฐสภา 2 สมัย สมัยละ 120 วัน แต่พระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ขยายเวลาออกไปก็ได้ สมัยแรกเริ่มต้นตั้งแต่วันที่ที่มีการเปิดสมัยประชุมเป็นครั้งแรก และปิดลงเมื่อครบ 120 วัน ส่วนสมัยที่สองจะเริ่มต้นเมื่อใด รัฐธรรมนูญบัญญัติให้สภาผู้แทนเป็นผู้กำหนด เมื่อสภาผู้แทนราษฎรกำหนดวันเริ่มสมัยประชุมสมัยที่สองเป็นวันใดแล้ว จะถือว่าวันนั้นเป็นวันเปิดสมัยประชุมสมัยที่สองของปีตลอดไปจนกว่าสภาผู้แทนราษฎรจะสิ้นอายุหรือครบวาระ

นอกจากจะมีสมัยประชุมสามัญของรัฐสภาปีละ 2 สมัยดังกล่าวแล้ว ยังมีสมัยประชุมอีกประเภทหนึ่ง เรียกว่า สมัยประชุมวิสามัญ ซึ่งเป็นการเรียกประชุมขึ้นเป็นกรณีพิเศษนอกเหนือจากสมัยประชุมสามัญของรัฐสภา ตามรัฐธรรมนูญการประชุมสมัยวิสามัญสามารถกระทำได้ใน 3 กรณี ดังนี้

1. เมื่อมีเรื่องจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ พระมหากษัตริย์จะทรงเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญก็ได้
2. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาทั้งสองสภาารวมกัน หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภามีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภา

เป็นการประชุมสมัยวิสามัญได้ โดยให้ประธานรัฐสภานำความกราบบังคมทูลและลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

3. ในระหว่างที่ไม่มีสภาผู้แทนราษฎร ไม่ว่าจะด้วยเหตุสภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุ สภาผู้แทนราษฎรถูกยุบหรือเหตุอื่นใด จะมีการประชุมวุฒิสภาได้ เว้นแต่มีกรณีที่รัฐสภาต้องดำเนินการให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ การปฏิญาณตนของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อรัฐสภา การรับทราบการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายระเบียบว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช 2467 การรับทราบหรือให้ความเห็นชอบในการสืบราชสมบัติ และการให้ความเห็นชอบในการประกาศสงคราม หรือมีกรณีที่วุฒิสภาต้องประชุมเพื่อทำหน้าที่พิจารณาให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญให้วุฒิสภาดำเนินการประชุมได้ โดยให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญและให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

สำหรับการประชุมสมัยวิสามัญ ตาม ข้อ 2 และ ข้อ 3 นั้น รัฐธรรมนูญกำหนดให้ การเรียกประชุม การขยายเวลาการประชุม และการปิดประชุมรัฐสภา ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา ซึ่งการประชุมสมัยวิสามัญจะไม่มีกำหนดเวลาไว้ ขึ้นอยู่กับว่าจะเสร็จภารกิจเมื่อใด ก็จะมีพระราชกฤษฎีกาปิดสมัยประชุมเมื่อนั้น และเมื่อปิดสมัยประชุมสภาแล้ว ทั้งสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา จะมีการประชุมไม่ได้

การปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา การประชุมของสมาชิกรัฐสภาเพื่อพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ในฐานะผู้แทนของปวงชนนั้นถือเป็นกระบวนการที่สำคัญไม่ว่าจะเป็นการพิจารณากฎหมาย การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน รวมถึงการดำเนินงานด้านอื่น ๆ ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด ดังนั้น การกำหนดสมัยประชุมและระยะเวลาที่ชัดเจนย่อมทำให้บรรดาสมาชิกได้มีเวลาในการเตรียมการในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

คณิน บุญสุวรรณ. (2548). สมัยประชุม. ใน **ปทานุกรมศัพท์รัฐสภาและการเมืองไทย** (พิมพ์ครั้งที่ 1, น. 925).

กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560” (6 เมษายน 2560). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 134 ตอนที่ 40ก.

มีชัย ฤชุพันธุ์. (ม.ป.ป.). การเปิด-ปิด **สมัยประชุมรัฐสภา**. สืบค้น 30 มกราคม 2561 จาก

<http://www.meechaithailand.com/ver1/?module=3&action=view&type=10&mcid=21>